

Piniagassanit isumalluutit siunissami nunap immikkoortuini sumiiffinnilu ataasiakkaani periarfissaasut naapertorlugit malittarisassatigut aqunneqalernissaat siunertaralugu, piniarneq aallaaniarnerlu pillugu Inatsisartut inatsisaata kiisalu nalunaarutit attuumassutillit allanngortinneqarnissaat sulissutigeqqullugit Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortat Harald Bianco, Inuit Ataqatigiit & Jakob Skade, Kattusseqatigiit Partiiat)

Akissuteqaat

(Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoq)

Aappassaaneerineq

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Ataatsimiititaliap aalajangiiffigisassaq suliarisimavaa. Naalakkersuisut qujassutigerusuppaat Ataatsimiititaliap aalajangiiffigisassaq akissuteqaammut ilanngullugu peqqissaartumik suliarisimammagu.

Naalakkersuisut siunnersuutip siullermeerneqarnerani siunnersuummi siunertat piviusunngortinneqarnissaannut Inatsisartuni nalinginnaasumik tapersersuisoqartoq Ataatsimiititaliamit maluginiarneqartoq tusaatissatut tiguaat. Naalakkersuisut sinnerlugit piniarneq aallaaniarnerlu pillugit inatsisimmik atuuttumik nr. 12-mik, 29. oktober 1999-imeersumik kingornalu allannguutigisimasai pillugit ilimasaarutigaa inatsimmik nutarterisoqarnissaa.

Naalakkersuisut aamma maluginiarpaat Ataatsimiititaliap isumaqarfigigaa aalajangiiffigisassatut siunnersuummi naalakkersuinikkut siunertap siamasippallaartoq, tamanna aalajangiiffigisassatut siunnersuutip aalajangersimasumik inuiaqatigiinnut sunniutissaasa timitalernissaannut ilaatigut nalorninarqarsinnaammata. Naalakkersuisut naammagisimaarpaat Ataatsimiititalia maluginiarisimammagu siunissami piniarneq aallaaniarnerlu pillugu inatsisip nutarterneqarnerata piujuartitsinissamut tunngaviumut akerliunnginnissaa Naalakkersuisut pingaartikkaat, tamatumani timmissanik piniakkanillu piaqqiornerup nalaani piniarneq akuerineqarsinnaanngimmat. Taamaattumik Naalakkersuisut iluaraat siunertaq taanna tunngaviatigut ataatsimiititaliamit isumaqatigineqarmat, timmissat piniakkallu piaqqiornerisa nalaanni pisariaqartumik eqqissisimatinneqartariaqarmata, taamaalillutik uumasooqatigiit kinguaassiorsinnaassammata.

Naalakkersuisut Ataatsimiititaliap kajumissaarutaa aalajangiiffigisassatut siunnersuummik suliap ingerlaqqinnerani tamakkiisumik ataqatigiissitsinikkut takorloorneqarsinnaammata, taamaalillunilu piniartutut inuussutissarsiutip aningaasarsiornikkut nunallu ilaani sumiinnermik tunngaveqartumik ajornartorsiutit malittarineqarlutillu sapinngisamik annertunerpaamik ilisimasatut tunngavissaanissaat tusaatissatut tiguaat.

Naalakkersuisut maluginiarpaat Demokraatit oqaaseqartuata siunnersuutigimmagu Naalakkersuisut inatsimmik nutarterinermik suliaqarnerminni aallaaniarnermut siunnersuisunik soqutigisanik tamanik, assersuutigalugu Timmiaq-mit Avataq-mit takornariaqarnermit suliaqartunit biologinillu inuttaqartumik pilersitsinissaq isumaliutigissagaat.

Inatsimmi pineqartumi § 16 malillugu Piniarnermut Siunnersuisoqatigiinnik pilersitsinissamut periarfissaqareerpoq. Piniarnermut Siunnersuisoqatigiit piniarnermut tunngatillugu soqutigisaqatigiinnik inuttaqarpoq. KNAPK marlunnik, KANUKOKA aamma TPAK tamarmik ataatsimik ilaasortaataqarput. Attuumassuteqartut arlallit aggersarneqartarput, ilaatigut Pinngortitaleriffik, Aallaaniarnermik aalisarnermillu nakkutilliisut aammalu Naalakkersuisoqarfiit attuumassuteqartut. Tamatuma saniatigut piniakkanik aqutsinermi pisassiissutinik agguasartunik, pisassiissutit qanoq agguarneqarnissaannik aalajangiinissami ilaatinneqartussanik siunnersuuteqartarnermik sammisaqartunik inissisimasoqarpoq. Suliassat akiliilluni aallaniarnermut tunngagaangata takornariaqarnermik suliaqartunit suliamut ilaatitsisoqartarpoq, taamaalillunilu taassuma tungaannit soqutigisat ilaatinneqartarlutik. Assersuutigalugu Timmiaq Timmissat pillugit suleqatigiinnut ilaavoq, taamalu soqutigisallit taakkua tassani aalajangiinernut sunniuteqarsinnaallutik.

Taamaattumik tusarniaanissamut soqutigisaqatigiinnullu atassuteqarnissamut periarfissanik pilersitsisoqareernikuvoq. Naalakkersuisuttaaq isumaqarput siunnersuisoqatigiit amerlasoorsuunngitsunik inuttaqartariaqartut, taamaangippammi sulineq allaffissornikkut oqimaappallaalersinnaavoq, kinguarsaatinngorluni aningaasartornarpallaalerluniluunniit. Suliarpaalussuit allakkatigut tusarniutigineqartarput, tamannalu sulianut oqilisaataasorujussuusarpoq.

Biologit toqqaannartumik Naalakkersuisunut siunnersuuteqartarput nunap ilaanut, nunanut allanut ataasiakkaanut nunaniluunniit allani aqutsinikkut kattuffinnut tunngatillugu, taamaattumillu attaviitsumik biologit siunnersuisarneq pigineqareerpoq, soorluttaaq oqaatigineqareersoq Pinngortitaleriffik Piniarneq pillugu Siunnersuisoqatigiinnut aggersarneqartarpoq, aammalumi biologit NAMMCO-mi, IWC-mi assigisaannilu peqataasarput. Naalakkersuisulli aallaaniarneq pillugu Siunnersuisoqatigeeqarnissamik apeqqut nutarterinermut atatillugu qaqqikkumaarpat.

Tamatuma saniatigut Ataatsimiititaliami Demokratit sinniisuutitaata siunnersuutigaa Kalaallit Nunaat aallaaniarnermut tunngatillugu nunanut immikkoortortalersorneqassasoq, tamannalu nutarterinermut atatillugu ilaatinneqassanersoq isumaliutigineqassasoq. Tassunga atatillugu nalunaarutigissavara piffinnik aqutsiveqarfinnik peqareermat, kisiannili uumasumut sumut tunngatinneqarnersoq apeqqutaalluni allanngorsinnaammata.

Pisassiissutit tamarmik aqutsiveqarfinnut agguataarneqartarput, assersuutigalugu nannut, aarrit, qilalukkat qaqortat qernertallu, arferit angisuut, tutut umimmaallu. Uumasut pisassiissutitaqanngitsut, assersuutigalugu timmissat ilaat, aqutsinikkut assigiinngitsumik inissisimapput, assersuutigalugu Kangatsiamiit avannamut miterniarneq kujasinnerusumi miterniarnermut sanilliullugu.

Assersuutigalugu nannuttassat nunani allani aqutsiveqarfinnit akuerisaasunit agguarneqartarput, taamatullu aamma aveqatigiinnut tunngatillugu aqqitaallutik.

Kiisalu Ataatsimiititaliap Akileraartarnermut Atugarissaarnermullu ataatsimiititarsuup Naalakkersuisut suliaminnut misissuinernullu *Piniartut Inuussutissarsiu tip misissorneqarnerani* 2005-imeersunut ilaatinneqarnissaanik kaammattuinera tusaatissatut tiguaa.

Taamaalillunga qujassutigeqqikkusuppara amerlanerussuteqartut suliaq tapersorsorlugulu akuersormassuk.